

Užsienio politikos apžvalga: tarptautinės prekybos ir sankcijų politika

Renata Jasilionytė
Sankcijų grupės vadovė
Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija
2023-11-15

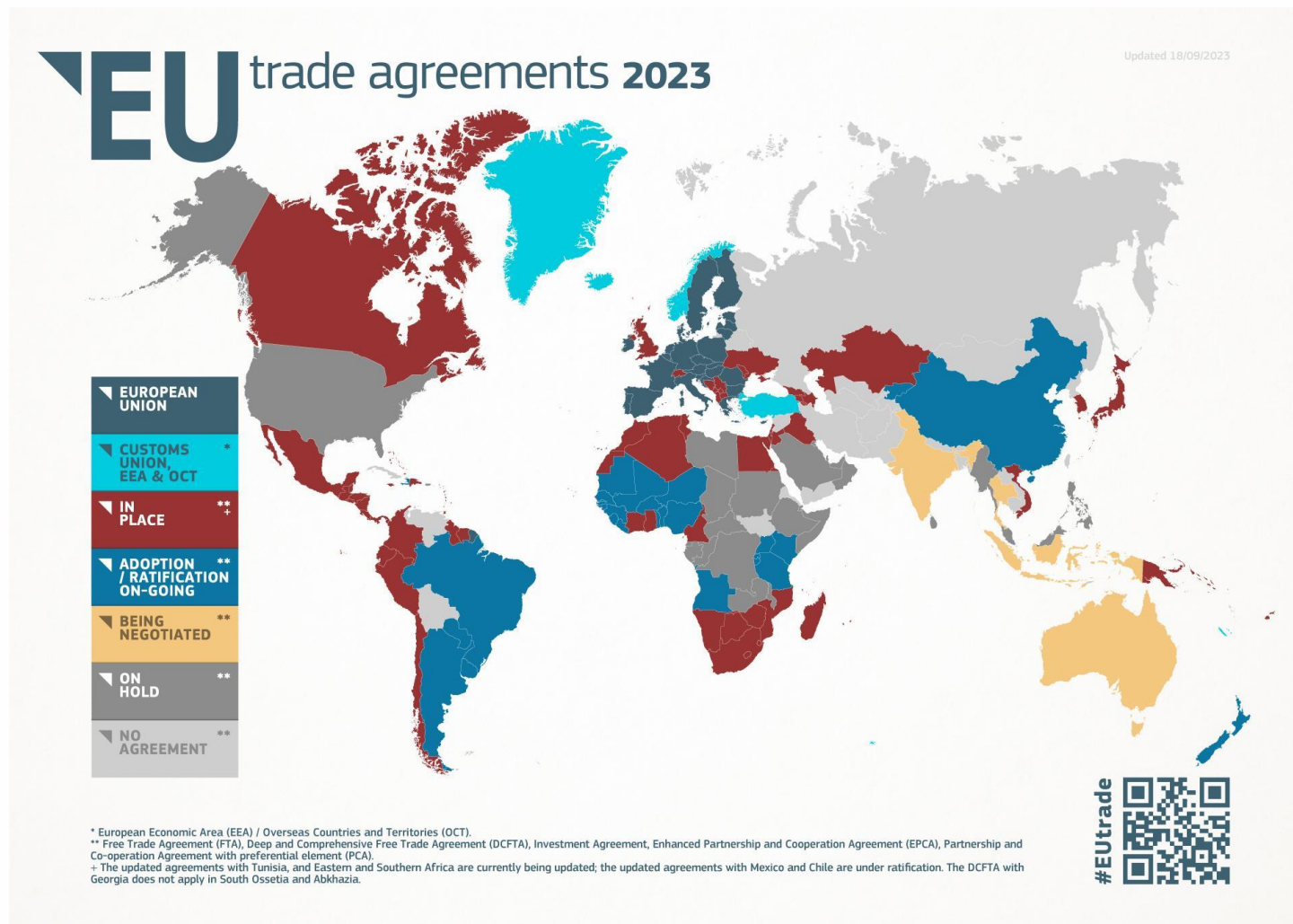
Politinis kontekstas

- **Azija** – naujoji Lietuvos Indijos ir Ramiojo vandenyno regiono strategija
- **Afrika** – iššūkiai ir galimybės
- **Lotynų Amerika** – ryšių atnaujinimas

ES laisvosios prekybos susitarimai ir vykstančios derybos

ES laisvosios prekybos susitarimai Lotynų Amerikoje

2019 m. pasiektas politinis susitarimas su Mercosur (Argentina, Brazilija, Urugvajus ir Paragvajus)

- Šiuo metu yra diskutuojama dėl papildomų Mercosur įsipareigojimų dėl miškų kirtimo ir klimato kaitos;
- Susitarimui įsigaliojus Lietuvos eksportuotojai galės sutaupyti 1,5 mln. eurų maito mokesčių per metus; ES eksportuotojai – 4 mlrd. eurų kasmet.

2020 m. baigtos derybos dėl susitarimo su Meksika modernizavimo

- Susitarimui įsigaliojus laukiama nauda pieno produktų, kviečių ir jų glitimo, laktozės, taip pat finansinių, telekomunikacijų, elektroninės prekybos paslaugų eksportuotojams.

2022 m. baigtos derybos dėl susitarimo su Čile atnaujinimo

- Susitarimo pasirašymas planuojamas iki 2023 m. pabaigos;
- Laukiama nauda pieno produktų eksportuotojams, būtų užtikrinama geresnė prieiga prie Čilės žaliavų.

ES laisvosios prekybos susitarimai Indijos-Ramiojo vandenynų regione

2016 m. pradėtos derybos su Indonezija

- Lietuvai šiose derybose aktualūs pieno, mėsos produktų, paukštienos, grūdų, alkoholinių gėrimų rinkos sektorių atvėrimas.

2018 m. pradėtos derybos su Australija

- Europos Komisijos vertinimu, įsigaliojus susitarimui, dvišalė prekyba išaugtų 40 proc.

2021 m. atnaujintos derybos su Indija

- Susiderėjus dėl ambicingo susitarimo būtų sukurta laisvos prekybos zona, turinti daugiau nei 1,4 mlrd. vartotojų rinką. Susitarimas atneštų naudą Lietuvos maisto produktų, alkoholinių gėrimų bei elektroninių prietaisų eksportuotojams.

2023 m. pasirašytas susitarimas su N. Zelandija

- Pirmasis ES prekybos susitarimas su privalomais darnaus vystymosi įsipareigojimais, Lietuvos eksportuotojai sutaupys apie 0,5 mln. eurų maito mokesčių.

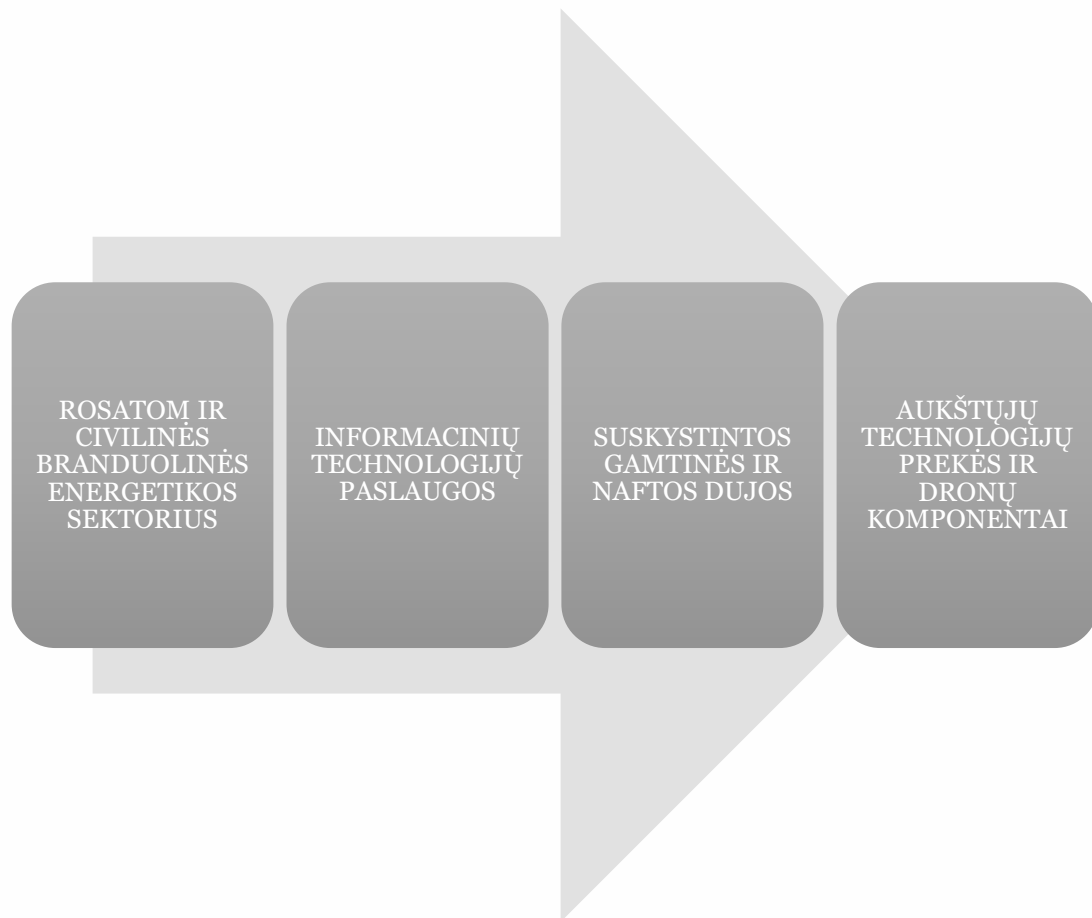
Tarptautinės sankcijos

- Sankcijos – viena iš pagrindinių **Europos Sąjungos (ES) bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP)** priemonių.
- ES 27 sprendimai, priimami **vienbalsiai**.
- ES sankcijos – teisiškai **privalomos** Lietuvoje, Sankcijų reglamentai – **tiesioginio taikymo**.
- Virš **40 skirtingų sankcijų režimų** (geografiniai, horizontalūs), iš kurių **LT prioritetiniai režimai** yra sankcijos Rusijai ir Baltarusijai.

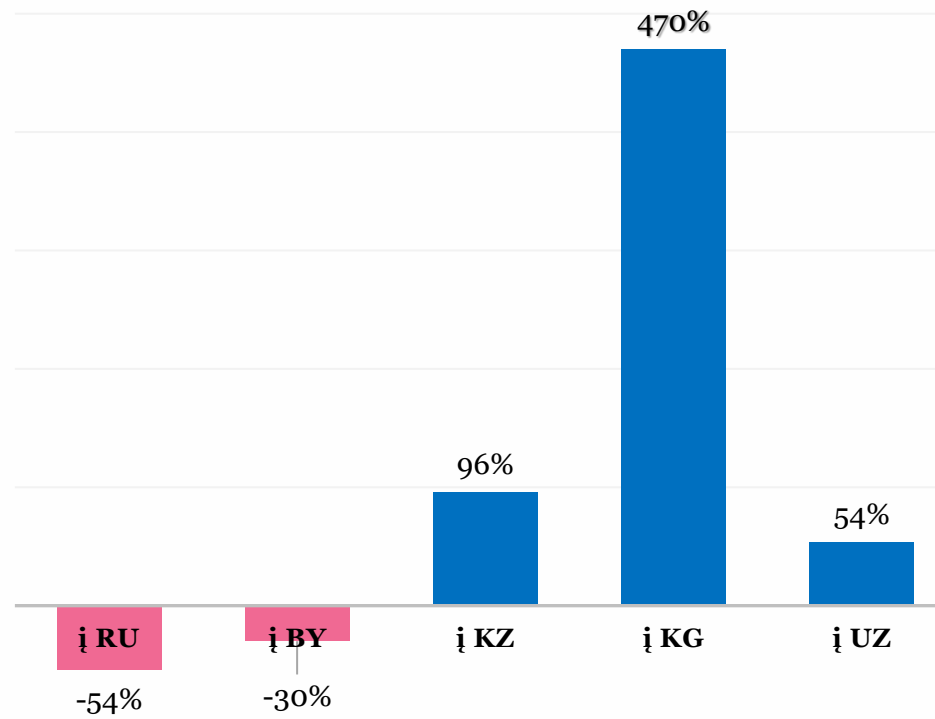
11-a sankcijų paketų Rusijai, tikrai ne pabaiga

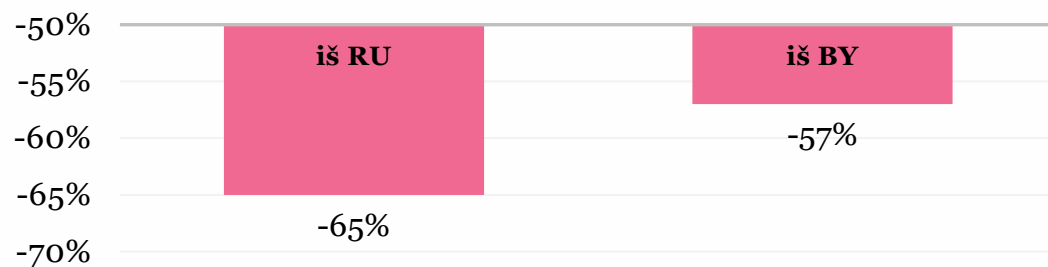
- Sankcijų paketų bus tiek, kiek reikės. Sankcijos RU ir BY toliau **tik plėsis ir griežtės!**
- **Vieningas regioninis (EE, FI, LT, LV, PL) sankcijų įgyvendinimas – LT prioritetas.**

Ar veikia ES sankcijos?

ES eksporto procentinis pokytis
(2021 vs.2022)

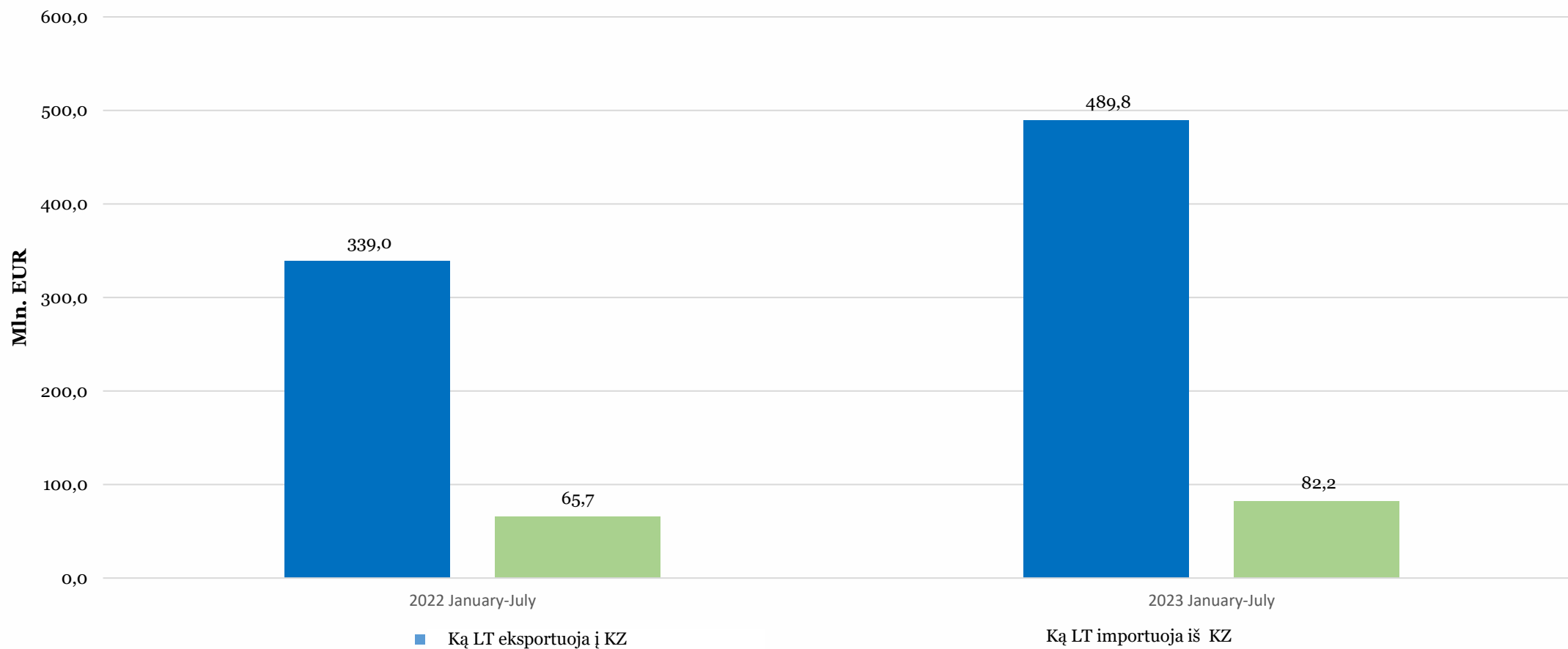

ES importo procentinis pokytis
(2021 vs. 2022)

Prekės dingsta pakeliui į Kazachstaną

Efektyvus sankcijų įgyvendinimas – misija ĮMANOMA

- **Sankcijų apėjimas prasideda namuose**, todėl kviečiame verslą būti atsakingu ir :
  - taikyti „**Pažink savo klientą**“ procedūrą;
  - nustatyti **Sankcijų įgyvendinimo tvarką** įmonėje;
  - **Į sutartis įtraukti atitinkamas nuostatas**, kuriomis importuotojas trečiosiose šalyse būtų įpareigotas neeksportuoti atitinkamų prekių į Rusiją ar Baltarusiją ir neperparduoti atitinkamų prekių jokios trečiosios šalies verslo partneriui.
- **Penkios pasienio valstybės** parengė **bendras praktines gaires** ekonominės veiklos vykdytojams, kurios padės aptikti sankcijų apėjimo atvejus ir užkirsti kelią tokiems bandymams.

Žr.: <https://urm.lt/sankcijos>